

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
SZENTGYURGY-TÉR 4. TEL. 2-52

Nagy napja

a német birodalomnak: lakossága
khoz járul, hogy feleletet adjon arra
re, helyeslik-e a kormány külpoliti-
nyvonlát vagy sem. A válasz nem
tséges, hiszen azt már megadta a
épé akkor, amikor szinte felujongott,
igre akadt egy német kormány,
oda merete kiáltani azoknak, akik
évtized óta mást sem tettek, mint a
szítások újabb és újabb terheit rak-
ára, hogy elég volt. Elég volt a
ból, elég volt a politikai zsarolások-
eg volt a megaláztatásokból és elég
pékeszerződések kijátszásából. A bé-
pédek betartása fölött a Népszövet-
lett volna hivatása örködni, ezt a kö-
ségét azonban nem teljesítette. Né-
lam állítólagos érdekközösségére ala-
zövetségé zsongorodott össze, amely
ég a jog és méltányosság határain
tulmenő módon tukmálta reá akara-
a szövetségen kivülről államokra.
illette lett egy gyönyörű eszmének
lt csonkaságában, tehetetlen felfu-
ottságában közneveltség tárgya.
messze sodródott a valóságban az
elképzeléstől, hogy ma négy nagy-
n részvétele nélkül önmagának még
a sem lehet. Milyen nemzetek szö-
a az, amelyből Amerika és Orosz-
rellett Japán és Németország is
ik. Egy törpe kisebbség akarja a Nép-
ségeen keresztül irányítani a világ
A kisebbség akarata a többséggel
en csak diktatura útján érvényesül-
A nemzeti diktatura is azonban csak
vénysülhet, ha a néplekben tud
ret verni, ez viszont csak úgy lehet-
ha meggyőz arról, hogy minden ami
ik, a nemzet boldogulása és előrehala-
érdekében van. Ilyen az olasz dikta-
Ahol a diktatura öncélokot szolgál,
állandó forrongásoknak szülője. Spa-
ország erre klasszikus példa volt. A
övetség diktatúráját is elviselne a vi-
a ez valóban az összes nemzetek szö-
ge lenne és határozatait az egész em-
gát javát szolgálnák. Ezzel szemben
an már elnevezése maga is hazugság,
tehetetlenség és egyes tagjainak
e megakadályozta, hogy valóban a
etek szövetsége legyen. Az ut, ame-
maladt, nem vezethető máshova, mint
a torkollott. Nem azt akarja ez jelen-
hogy a Népszövetségre nincs szükség.
kézőleg. Azonban legyen az igazán a
etek szövetsége, működésében érvé-
üljön a jog, az igazság — egyformán
nkeivel szemben. A békeszerződések és
se öröknek mondja magát. A délameri-
áborút meg tudta-e akadályozni, a
kínai harcok megindulásának tu-
e hatásos vétőt kiáltani, a fegyverke-
ek tudott-e gátat vetni? Bulgáriának a
lyi békeszerződés szabad utat biztosít
gei tengerhez. Tizenöt esztendő telt el
aptak-e a bolgárok tengeri utat? A
oni békeszerződés a ruthén földnek
szavazást ígért? Másfél évtized alatt
t-e észbe a Népszövetségnek, hogy ezt
tározatot végre is kellene hajtani? Szi-
aban volt népszavazás, mely Németor-
számára volt kedvező. Miért maradtak
a területnek mégis Lengyelország birto-
an? Nem szűgyenteljes-e az az eljárás,
pet a Népszövetség a különböző nemzeti
bbségi panaszok elintézése ügyében kö-
Csehszlovákia nyaktílus kisebbségi poli-
ához volt-e csak egy szava is? Tizenöt
endő alatt halmozódott a keserűség az
en jogosságától megfosztott, másodren-

Vaida igazat ad Maniunak

Belátja, hogy tévedett — A királynak, aki ma érkezik Bukarestbe, délben benyújtja a kormány lemondását — Marakodás a hatalomért — Duca az előtérben, Averescu a háttérben — A hét elején megalakul az új kormány

Felujítják a régi nemzeti pártot

Még egyáltalában nem lehet tudni, hogy melyik párt nyer megbízatást az új kormány megalakítására és már is megindult a marakodás a hatalomért. Ducák állanak előtérben és ez a tény annyira felbőszítette Bratianu Györgyöt és Gogát, hogy gyorsan fegyverbarátságot kötöttek és elhatározták, ha bekövetkezik az oliberális kormányrajutása, úgy ők a legelkeseredettebb harcot indítják meg az új kormány ellen. A maguk számára vindikálják a kormányt, mert önmagukról való saját véleményük szerint egyedül ők képesek az ország hajóját biztos rúbe vezetni. Hajlandók azonban bizonyos

feltételek mellett feladni ellenzéki álláspontjukat, ha a kormányban ők is részt vesznek. Ezt úgy képzik el, hogy a kabinetben úgy az oliberálisok, mint pedig az ujliberálisok helyet foglaljanak és tárcát kapna Goga is. Beleegyeznek abba, hogy oliberális politikusk legyen a miniszterelnök, de ez semmiesetre sem lehet Duca.

Ugy hiszik, hogy Anghelescu alkalmas volna ennek a tervnek a megvalósítására. Duca híveinek egy része viszont hallani sem akar ilyen megoldásról úgy, hogy ebben az esetben pártszakadás következne be.

kabinetet. Erre az uralkodó állítólag a következő választ adta:

— Nem fogadhatom el a javaslatot, mert nem akarok három hónapos választási kormányt. Ez a diktatura felé vezetne, én pedig nem akarok diktatúrát.

Vaida lakásán tegnap egész napon át folytak a tanácskozások. Kiszivárgott hírek szerint Vaida semmiesetre sem marad meg a párt élén és mivel Maniu sem vállalja a pártvezérséget, valószínűleg Mihailache veszi át az ügyek vezetését. Azt hiszik, hogy Vaida kibékülésének Maniuvall lemondása után mi sem áll utjában. Vaida állítólag kijelentette volna, hogy

az események Maniu álláspontját igazolták és ezért kész neki elégtételt szolgáltatni.

Ebben az esetben a párt ismét egyesülne és a választásokon is együttesen venne részt. Maniu egyébként elhatározta, hogy párthíveivel feltétlenül résztvesz a választásokon és Szilágyban, Szébenben, Kolozsvárott, valamint Teleormanban lesz listavezető. Különösen találják, hogy Maniu Gyulafehérváron nem vállalja a listavezetést, holott ez régi évtizedes kerülete még a magyar uralom idejéből.

Erős mozgalom indult meg Erdélyben és a Bánságban is, hogy

a románág függetlenítse magát a regátiaktól és alakítson külön pártot a különleges bán-sági és erdélyi érdekek védelmére.

A Bánságban a mozgalom élén Bocu Szevér áll, míg Erdélyben Maniu nevével indul meg az akció. A cél az, hogy az összes erdélyi és bán-sági románokat egyetlen táborban egyesítsék és megszűnjön az, hogy számtalan pártban sokszor egymás ellen voltak kénytelenek harcolni. Ha ez megvalósul, úgy felujul a régi antagonizmus a regát és Erdély között és az erdélyiek hosszú időre ismét elvesztették kormányképességüket.

reformálására van szükség, hogy működésében ne csak Németország, hanem a világ összes államai résztvehessenek. A legteljesebb egyenjogúság alapján. Ha a mai német választások csak egy lépéssel is közelebb viszik ezt az ügyet ilyen megoldása felé, akkor a harc nem volt hiábavaló.

Duca személyi tekintetben szabad kezet akar

Lupu, Junian és Goga között is folytak állítólag tárgyalások, de hogy ezek milyen eredménnyel végződtek, azt nem lehet tudni. Ugy beszélnek, hogy Argetoianu ajánl majd a királynak egy ilyen összetételű kormányt. Általában megállapítható, hogy

óriási tülekedés folyik a hatalomért, mintha a döntés attól függne, hogy melyik párt vagy pártvezér tud nagyobb lármát csapni és nem a király akaratára volna a döntő.

Egyedül Averescu marsall és pártja figyelik esendben az eseményeket és ebből arra következtetnek, hogy Averescu többet tud, mint amennyit elárul. Nem

tartják kizártnak, hogy esetleg néppárti kormány következék.

Az esti órákban mind nagyobb valószínűsége lett annak, hogy Duca nyer megbízatást az új kormány megalakítására. Ducák hajlandók kötött programmal vállalni a kormányzást, csak személyi tekintetben kívánnak szabad kezet. A királynak valamennyi tárcára több jelöltet terjesztenek elő, hogy a királynak alkalma legyen a jelöltek közül a legalkalmasabb személyt kiválasztani.

A hadügyminiszteri tárcára Uica tábornokot és Antonescu generálist jelölik. A hangulat Ducák táborában rendkívül bizakodó.

A király nem enged diktatúrát bevezetni

A helyzet hétfőre, legkésőbb keddre eldőlt. A király ma, vasárnap délelőtt érkezik Szinajából Bukarestbe és déli tizenkét órakor kihallgatáson fogadja Vaida miniszterelnököt. Vaida ebből az alkalmából terjeszti az uralkodó elé az összkormány lemondását, amelyet a király elfogad. Délután megkezdődnek a kihallgatások. Az alkotmányos szokásnak megfelelően

a király először a parlament két elnökét hallgatja meg.

düeknek deklarált nemzetek lelkében és ennek a keserűségnek kirobbanása volt, amikor Németország otthagya a Népszövetséget. Távoli nyugattól a legtávolabbi keletig négy nagyhatalom tagadja meg a közösséget — nem a Népszövetség eszméjével, hanem azaz az eszmét megcsúfító

majd az egyes pártvezéreket.

Averescu, Duca, Bratianu György, Lupu, Junian, Argetoianu, Goga járulnak sorban a király elé. Még nem lehet tudni, hogy Jorga nyer-e meghívást. Amíg a kihallgatások folynak, addig a lemondott kormány megtartja bucsutanácskozását.

Most derült ki, hogy Mirto közlekedésügyi miniszter tegnapelőtt kihallgatása alkalmával azt ajánlotta a királynak, hogy nevezzen ki választási

rendszerrel, mely Genfben meghonosodott. Ezért nem lehet kétséges, hogy a német nép ma milyen választ fog adni a feladott kérdésre. Formaság az egész, mely azonban megerősíti a tényeket. Ezek a tények pedig generálisan a Népszövetség eddigi eljárása ellen szólnak. Ennek a szervnek olyan meg-

Statárium

lépett életbe egész Ausztria területén

Az osztrák szövetségi kormány egész Ausztria területére kihirdette az ostromállapotot. Rablás, fosztogatás, idegen vagyon rongálása, gyilkosság, gyújtogatás a rögtönítélő bíróság elé tartozik és a bűnösöket halállal sújtják. Ezzel a rendelkezéssel Ausztriában újból bevezették a halálbüntetést. A kormány az ostromállapotról szóló rendelet kiadását azzal indokolja meg, hogy a nép a nyugalom megvédésére hatékonyabb eszközöket követelt és a kormány kénytelen volt ennek a követelésnek eleget tenni. Kijelenti a kormány, hogy a közönséges bűntetteket azért kell példásan megbüntetni, mert máskülönben nincsen meg visszatartható hatása. A rögtönítélő bíróság hatáskörébe eső összes ügyeket az első számú bécsi törvényszék fogja tárgyalni. Tegnap a szociáldemokraták Linzben tüntetést rendeztek és meg akarták szállni a város-házát. A rendőrségnek a több száz főnyi csapattal szemben erőlesen kellett fellépnie. Ez azonban nem ment simán és az embereket csak nehezen lehetett szétoszlatni. Számos letartóztatás történt. Bécsben a nemzeti szocialisták kísérletet tettek a város felvonulásra. Azonban a rendőrség gummitobakkal szétkergette őket.

Meztelenül

táncolt végig az utcán egy részeg pincérleány

Nagybecskerekén a Drina-vendéglőben egy jókedvű társaság egész éjjel mulatott. A mulatást folytatták délelőtt is és délben elhatározták, hogy átmennek a Rózsa-kávéházba feketézni. A társaság énekelve, kurgongatva indult neki, utánuk pedig a muzsikáló cigánybanda haladt. A társasággal együtt mulatott Pérics Jovánka huszonkét esztendő pincérleány is. Valaki azt indítványozta, hogy táncolva haladjanak a Rózsa-kávéházig. Mindnyájan helyesléssel fogadták az indítványt és táncolva haladt tovább a menet. Pérics Jovánka egyszerre kijelentette, hogy melege van és egymás után báláta le magáról a téli kabátját, a ruháját, végül a kombinéját is. Így azután egészen a harisnyájáig dekoltálva volt. A meztelen táncosnő Román Péter fiatalemberrel járta a tangót. A szép tavasziasan öltözött napfényben a különös táncnak regegő bámulója volt. Az emberek nevettek és tapsoltak és egyre nagyobb tömeg kísérte a táncolva haladó mulatozókat a Rózsa-kávéház felé. Már közel jártak a Rózsa-kávéházhoz és a bámulók száma több százra szaporodott fel, amikor a véletlen arra vitte a rendőrfőnököt. Szintén kíváncsi volt, hogy mit néznek a többiek. Egyszerre kiderült, hogy a rendőrfőnök az egyetlen ember, akinek Pérics Jovánka meztelen táncát nem tetszik. Így aztán megtörtént az, hogy a mulatozó társaság a Rózsa-kávéház helyett a rendőrségre került. De már nem táncolva ment oda. Sőt Pérics Jovánkának a ruhái közül — amelyeket egy kis fiú hordott utána — fel kellett vennie a téli kabátját. A rendőrfőnök nyomban ítélkezett. Pérics Jovánkát közbotrány okozásáért két napi elzárásra és szülőhelyére való toloncolásra, Román Pétert száz dinárra, a társaság többi tagjait pedig fejenként husz dinárra ítélte. A mindjárt ott tartott Pérics Jovánka kivételével a társaság busan hagyta el a rendőrséget és néhányan felsőhajtottak: jobb lett volna a Drinában tovább mulatni!

Szabolcska Mihály utcája nem nevezhető el a költőről

A múlt évben, amikor a református templom falán elhelyezték a Szabolcska Mihály emléktáblát, a város részéről a hivatalos ünnepi szónok bejelentette, hogy az utcát Szabolcska Mihályról nevezik el. Az ígéretnek határozat formájába való öntése csak az idén történt meg a szeptember huszonegyedik városi közgyűlésen. Az utca elkeresztelése a sovinszta sajtóban nagy vihart vert és ennek hatása alatt Pop közigazgatási vezérfelügyelő, Nicolae vici Pál dr. alpolgármester, Ar-

delean Pál mehalai román lelkész és Roja Sándor nyugalmazott tanító megfélembítették a határozatot. A felebezést most tárgyalta a temesvári revíziós bizottság, amely előtt Roja képviselője jogi szempontból bírálta a határozatot, viszont Ardelean nemzeti szempontból kifogásolta a városi közgyűlés döntését. A revíziós bizottság, mely előtt nem akadt a határozatnak védője, megsemmisítette az utcának Szabolcskáról való elnevezését úgy, hogy az továbbra is Cipariu Timót-utca marad.

Felmentette a bíróság a nagyváradi Magyar Kurir szerkesztőjét, mert nem tiltott röpiratot, hanem rendes lapot adott ki

A Magyar Szó című nagyváradi napilapot, valamint ennek déli kiadását az 5 Órai Ujságot még a nyár folyamán a belügyminiszter betiltotta, amint azt annak idején megirtuk. Az állásnékül maradt újságírók ekkor egy új lap megindítására határozták el magukat és ezen szándékukat hivatalosan is bejelentették az illetékes hatóságoknál. Csakhamar megjelent az új Magyar Kurir címmel, melynek felelős szerkesztője Árvay Árpád lett. A lap néhány napig minden akadály nélkül megjelent, nem sokára azonban letörlték a polgármes-

ter intézkedésére az összes példányokat és Árvay Árpád ellen tiltott röpirat terjesztése miatt eljárás indult meg. A tárgyalást most tartották meg a nagyváradi törvényszék előtt és hosszas tanácskozás után Popescu elnök kihirdette az ítéletet, melynek értelmében Árvayt felmentették. A bíróság megállapította, hogy Árvaynak joga volt a lapot megjeleníteni és amikor a Magyar Kurir megjelent, az nem tiltott röpirat, hanem törvényesen megindított lap volt. Az ítélet az ügyész is tudomásul vette és az jogerőre emelkedett.

Bergerék esete a kincstárral

vagy
Milyen módon lehet a 83,000.000 lei követelésből 84,000.000 lei tartozás

Nem az egyetlen a Julius Berger-cég esete a kincstárral. A cég Brassó környékén alagutat épített az állam megbízásából és mint ilyenkor szokás, biztosítékot volt kénytelen letenni. A munka elkészült, azt át is vették és Bergeréknek vissza kellett volna kapniuk a biztosítékként letett nyolcvanhárom millió lejt. Erre azonban előállt a kincstár és azon a címen, hogy adóeltitkolást követett el, nyolcvannégy millió lei bíróságot rótt ki a cégre. Bergeréknek tehát még egy milliót reá kellett volna fizetniük, hogy a kincstárral ügyük rendbe jöjjön. A cég bizonyára nem keveset keresett a munkán annál is inkább, mert annak idején a munkásság

részéről éppen elég panasz merült fel a szakszámnyolós rendszer ellen, de nem valószínű, hogy azért vállalkozott, hogy a végén még esetleg reá is fizessen a munkára. Nem is hagyta annyiban a dolgot, hanem a pénzügyminisztérium határozatát perrel támadta meg. A törvényszék kötelezte is a pénzügyminisztériumot, hogy a nyolcvanhárom millió lei letétet szolgáltatassa ki. Felebbezés folytán az ügy a táblához került, amely Junian volt igazságügyminiszter érvelése után a törvényszék ítéletét megerősítette. Az ilyen perek nem igen járulnak hozzá ahhoz, hogy a kincstár vagy a kormány hitelét és presztizsét növeljék.

Beköpte a felháborodott szerb követ annak idején Lenint, aki bosszúból letartóztatta Diamandi román követet

Noulens francia diplomata abban az időben teljesített Pétervárot szolgáló, amikor ott kikiáltották a szovjet-köztársaságot. Abban az időben Romániának is volt még Pétervárot követe. A pétervári román követ, Románia utolsó oroszországi követe, Diamandi volt. Diamandit egy napon Lenin rende-

tére letartóztatták. A letartóztatás oka az volt, hogy Románia megszállotta Besszarabiát és Lenin ezt Diamandin akarta megtörölni.

A pétervári diplomáciai karban ez az eljárás nagy felháborodást keltett. A diplomaták kiüldözté felkereste Lenint és követelte Diamandi azonnali sza-

Kabát- és ruhaszövetek
legújabb kivitelben
dús választékban
KANIZSA
divatáruházban
Gyárvaros, Andrassy
Telefon 19-22

badlábra helyezését. Noulens, aki döntség szónoka volt, most meg emlékirataiban azt írja, hogy ké alaku orra, szája és álla valami vezést adott Leninnek. Noulens halyozta, hogy az adott körülményzött mellékes, hogy mi történik B rabiában, mert a követ letartoz a nemzetközi jogba ütközik. Lenin noklatra csak mosolygott és kijelen hogy néhány nap mulva meglátja lehet tenni.

Akkor egyszerre Lenin elé Spalajkovic szerb követ, ö hadonászott Lenin orra előtt és m kikelve ordított:

— Ti banditák! Szégyent hoztat egész szlávásra! Köpök rátok!

Spalajkovic azonban nemcsak m ez, hanem meg is tette. Lenin kén volt a zsebkezdőjét elővántani és cát megtörölni.

A diplomata megdermedtek. azonban csak mosolygott és nemán szorított mindegyikkel. Még Spavicsnak is kezet nyújtott, de az fordított neki.

Diamandi román követ, akít mulva szabadon bocsátottak, m már hazautazott Bukarestbe.

Az államfőnök

bűnösségét a temesvári törvény nem állapította meg

A temesvári törvényszék tegnap fol az 520.000 lei hivatalos pénz elikkas val vádolt Horescu János volt grosi államfőnök bűnperének tárgya. A tegnapi tárgyaláson Radulescu tor dr. védő beszélt és hangsúlyozta, Horescu ellen semmiféle közvetlen bíték nincsen és így nem is lehet elítél sen bírálta azután az államvasutnál rendszert. Horescu nemcsak államás volt, hanem a pénztári teendőket is e lett látnia. Többször maga kérte, munkában való túlterhelése miatt m fel a pénztárosi teendő alól. Ezt az csak akkor tették volna meg, ha H maga fizette volna a pénztárost. Gy megtörtént, hogy amikor valamely é vonathoz kellett kisietni, a pénztárk a zárban felejtette. Így aztán megtört tett, hogy távollétét valaki felhasznál megőrzésülte a pénztárt. Rámutat S e gel György, volt mozipénztáros es ahol hasonló dolog történt. Ott sem tal meg a tettet máig sem. Horescu ré felmentette kér. Marcus dr. vasuti ü bejelentette Horescuval szemben az á vasut igényét. A törvényszék Horesc nost bizonyítékok hiányában felmente vád alól. A felmentés ellen az ügyész államvasut ügyvédje felebbezést tett be.

Hétfőn este a Városi Színházban

II. SZIMFÓNIKUS HANGVERSENY

Vezényel: Pauck Frigyes :: Szólista: Shuk esellóművész

Helyreáll

a villamosközlekedés az Erzsébet-városban

Az erzsébetvárosi Dózsa-utcában a bázisvágyány kitélepitése óta — mint ismeretes — a városi villamosvasut részére a Jósika-utcától a Korona-utca végéig kiépítik a kettős vágányt, ezenkívül a Telekház-téren megcsinálják a kettős vágányu bekapcsolást a vágóhid felé vezető hatos vonalra is. Ezek a munkálatok most már befejezés felé közelednek. Most már újra megnyílt tegnap a villamos közlekedés a Jósika-utca és a Telekház-tér között. Két-három nap múlva az új vágány teljesen elkészül és azt átadják a forgalomnak.

A magyarság köréből a magyarság számára

Vasárnap, e hó tizenkettedikén délután hat órákor a Magyar Párt ifjúsági tagozata a Magyar Ház nagytermében táncdélutánt rendez, amelyre ezúton hívja meg a közönséget. Zenét a TAC-jazz szolgáltató. Olesó bufféról gondoskodás történt.

A Magyar Párt gyárvárosi tagozata ebben az évben is nagyszabású gyermekfelruházási akciót szervez. Ennek javára a jövő szombat, november 18-án este a Buziásitúton levő Arnold-féle vendéglőben disznóoros vacsorát rendeznek. Ezt december elején még egy vacsora is követi, ezenkívül pedig a cél érdekében gyűjteni is fognak.

A Magyar Leányegylet az idén is karácsonyi felruházási mozgalmat indít és ezért már most fordul kező szóval a jószívű emberekhez, hogy tehetségükhöz mérten támogassák ezt a nemes akciót. Adományok, ruhák és egyebek a leányegyletnek a Magyar Ház földszinti egyesületi helyiségében adhatók le.

Szabadfalu magyar ifjúsága dicséretes szorgalommal kiveszi részét a magyar kulturmunkából. Eddig is már több értékes kultúrelőadást rendeztek, amelyeknek sorozatát a jövő vasárnap, november 19-én délután hat órákor folytatják. Ezúttal kulturédélutánjukat a józsefvárosi Bem-utcaiban levő Forgács-féle teremben tartják meg, mivel arra számítanak, hogy előadásuk iránt nemcsak Ujszabadfalu, hanem a város magyarsága is érdeklődést tanúsít. Mindjárt le is szögezhetjük, hogy erre az érdeklődésre teljes mértékben rászolgálnak. A kulturédélutánon a megnyitó beszédet Kovács Béla dr., a Magyar Párt józsefvárosi tagozatának elnöke tartja. Utána a Glória-dalegylet Leviczky György karnagy vezénylete alatt élénkli Pogatschnigg Guidó ismert temesvári zeneszerzőnek Esti dal című kórusát. Ungár Adolf dr., a Magyar Párt bányási tagozatának alelnöke előadást tart a magyar ifjúság kulturális feladatairól. Cséte Idikó szolótáncot, Weszely Pál pedig éneklet ad elő. Mindkét számot Bild Ottó kiséri zongorán. Bild Ottó ezenkívül elszavalja Mécs Lászlónak A királyfi három bánata című költeményét. Mecher Jánosné magyar műdalokat énekel, majd Zichy Géza szerenájával, amelyet a Glória férfikara énekel, véget ér a kulturális délután. Belépítidj nincsen és az előadáson minden érdeklődőt szívesen látnak.

Itt van, amit keres!

Nem csak jó, de olesó is!

Prima férföltöny-façon 600- lei
Gyermek " 300- leitől

Börkabátok speciális készítése.

GÁSPÁR szabó

Józsefváros, Bonnáz-utca 13, az udvarban.

Hadüzenet nélkül támadja meg a japán haderő Oroszországot

A párisi Petit Parisien című lap írja, hogy az orosz-japán konfliktus feltartóztathatatlanul kirobbanóban van. Japán nem akarja bevárni, amíg az erőviszonylatban az ő hátrányára áll be változás, hanem azzal a tervvel foglal

kozik, hogy minden hadüzenet nélkül támadja meg Oroszországot Szibéria keleti részén. Moszkvában nagy izgalom uralkodik és a szovjet mindent megtesz arra vonatkozólag, nehogy a japán támadás előkészület nélkül érje.

Holnap este lesz a második szimfónikus hangverseny

Hétfőn, holnap este tartja meg második filrharmonikus estjét a városi színházban a Zenebarátok Egyesületének zenekara a városi szimfónikus zenekar közreműködésével. Ez alkalommal a Zenebarátok kiváló karnagy, Pauc Frigyes a következő műsort vezényli: Goldmark: Sakuntala, Haydn: Csellókoncert, Grieg: Sigurd Jorsalfar és Beethoven V. szimfóniája. Haydn csellókoncertjét Shuk Lajos csellóművész játssza el. A közönségnek alkalma lesz megismerni egy kiváló művészt, aki Európa és Amerika hangversenytermeiben a legkiválóbbak között van számon

tartva. Shuk Lajos Los Angelesben tartózkodik állandóan és csak rokonai látogatására tér vissza Európába. Ezt az alkalmat használta fel a rendezőség, hogy Shuk Lajost egy hangversenyre megnyerje.

A helyárak a már ismert olesók, 20-100 leig. A Zenebarátok és a Magyar Dalárda tagjai 25 százalék engedményt kapnak, ugyszintén azok is, akik a még tartandó kilenc hangversenyre bérletet váltanak anélkül, hogy a jegyek árát előre lefizetnék. A bérletre vonatkozólag a pénztár ad felvilágosításokat. A jegyárúsítás már megkezdődött.

Wendt Lipót kávé és agyvérzés következtében meghalt

A temesvári vendéglősök és kávéosok ipartársulatának gyásza van. Egy régi és városzerte ismert tagja, Wendt Lipót Antal ötvenkilenc esztendőskorában meghalt. Wendt Lipót hozzátartozott a régi Temesvárhoz és annak egyik érdekes alakja volt. A Városház-utca és Jenőherceg-utca sarkán — a ház ma a Kereskedők Bankjának székháza — évtizedek előtt nyitotta meg Wendt Lipót Antal a maga kávéházát. Kedves találkozó helye volt ez Temesvár mulatni vágyó fiataljainak. Éjjelnappal nyitva állott a Wendt-kávéház, tisztviselők, katonatisztek, más foglalkozásbeli férfiak előszeretettel látogattak. Wendt Lipót Antal vállalkozó természetű ember volt és sohasem zárkózott el újításoktól. Amikor a mozi megszületett és még a nagy városokban is első otthon a kávéházakban talált, Wendt a maga kávéházában nyomban mozi is létesített vendége szórakoztatására. Ugyancsak volt nála években át kitünő női zenekar és gazdag kabaré. Az impériumváltozás után még merészebb újításra szánta el magát. A Dóm-

tér 1. szám alatti ház első emeleti helyiségét bérelte ki és óriási befektetéssel csinált ott nagyvárosok mintájára emeleti kávéházat világvárosi műsorrall. Elegáns, fényes helyiség volt az: igazi perza szőnyegekkkel, csipkefüggönyökkel, jó mesterektől való festményekkel. Azonban a hatóságok sok akadályt gördítettek az új luxuskávéház működése elé. Kifogásolták a műsort, a táncot és okul a szomszédság éjjeli nyugalmanak megvédését, valamint a templom közelségét hozták föl. Wendt Lipót Antal kedvét és pénzét veszítve mondott búcsút foglalkozásának és azóta visszavonultan élt. Tegnapelőtt — mint megírtuk — agyvérzést kapott, amely tegnap délután végzett vele. Felesége aüg egy esztendő előtt halt meg. Halálát két leánya — egyik Burián Gáspár dr. közbeesült orvos felesége, a másik Budapesten van férjével — és nagy rokonság gyászolja. Temetése hétfőn délután három órákor megy végbe a belvárosi katolikus temető halottsházából. Temetésén bizonyára ott lesz barátainak és ismerőseinek nagy serege is.

A szökevény Hertl Antal utlevélhamisítási üzelmei most derülnek ki teljes őszinteséggel

A temesvári törvényszék tegnap délután folytatta a nagyszabású bányási utlevélhamisítási pert, amelynek központjában Hertl Antal külföldre szökött hajózási irodai igazgató és titkárnője, Rudloff Olga állanak. A tegnapi tárgyaláson a bíróság kihallgatta Liuba Valér dr. volt rendőrségi vezérfelügyelőt, aki előadta, hogy 1930 elején bizalmas uton arról értesült, hogy a Bányásban nagyszabású utlevélhamisítás folyik. Azonnal nyomozást rendelt el és mikor elegendő bizonyíték birtokába jutottak, az összes temesvári

hajózási társaságoknál házkutatást tartottak. A házkutatás egyedül csak a Cunard Linenél vezetett eredményre, amelynek Hertl Antal volt a vezetője. Az irodában öt hamis utlevelet találtak. Hertl erre felvezették a rendőrfelügyelőre, ahol kihallgatták. Utóbb Hertl kiszabadult és hamarosan kiszökött az országból. Hertl felesége többször utazott fel férjéhez Budapestre, végül az asszony is külföldön maradt. A bíróság a tárgyalás folytatását keddre halasztotta el.

HIREK

Előfizetési árak

Románában: Havonta 70, negyedévesre 200, félre 350, egész évre 750-
Nyugdíjasok havonta 60, negyedévesre 160, félre 300, egész évre 600-
lelt fizetnek.

Magyarországban: Havonta 4, negyedévesre 10, félre 20, egész évre 40 pengő
Magyarországi nyugdíjasok havonta 3, negyedévesre 8, félre 15, egész évre 30 pengőft fizetnek.

Telefon:
3-52, este 10 óra után 24-40
vagy 2-42.

A szerkesztésért és kiadásért
főszerkesztő felel.

A „Temesvári Zejtűg” nyomat-
nyomása

IDOJÁRAS. A meteorológiai inté-
leti: Enyhe időjárás mellett ismét
dés és helyenként eső várható. Temes-
fegnap több ízben megeredt az eső,
a hőmérséklet 13 fok meleg volt.

— Elmarad az orvoskamrai vihar
mesvári orvoskamara ma délelőtt
órákor tartja közgyűlését a város-
nácstermében. Ugy látszik, hogy a k
lés lefolyása csendes lesz és a várt
elmaradnak. Hir szerint ugyanis me-
zés jött létre, hogy a választáson eg-
listát terjesztenek a közgyűlés elé és
választás egyhangú lesz.

— A békenyilatkozat legyen ő
E den angol külügyi államtitkár
minghamban beszédet mondott, a
ben hangsúlyozta, hogy örömmel
gatta Hitler és Neura th béké-
vait, azonban szükséges, hogy a
szavait a béke tettei is kísérjék. A
készséges arra, hogy tovább tárgya-
a leszerelés kérdéséről, ha kilátá-
méltyános elintézésre. A békenyi-
zatnak mindig őszintének és igazna-
lennie. Hinni akarja, hogy a nő
békenyilatkozata is az volt.

— Székrekedésnél, emésztési zari-
nál, gyomorégésnél, vértódulásnál,
jásnál, álmatlanságnál, általános ross-
ni igyunk reggel éhgyomorra egy
természetes „Ferenc József” keserűtív

— Briand szobrának leleplezése
sur-Oeur községben, Briand szob-
lyén, ahol a volt francia külügymin-
sirja is van, tegnap leleplezték le
szobrát. Az emlékbeszédet Sa r r
miniszterelnök mondotta. Hangsúly-
nem véletlen, hogy Briand szob-
fegyverszünet évfordulóján leplez
Briand ugyanazért küzdött, amiért
boruban elesett hősök életüket adt
békéért. Briand volt az, aki megmu-
a világnak Franciaország igaz e
amelyről a békeszeretet sugárzik le

Segesvári Selyemgyár le-
kata DÉNES és POLL
divatáruházában, Temes
Gyárváros.

— Katalin-bál Ujszentesen. A Ma-
Párt ujszentesi tagozata és az új-
tesí magyar gazdakör november 2-
a gazdakör nagytermében közös
talin-bált rendeznek. A mulatság
vedelmét a Magyar Ház javára a-
lották fel.

— Egyházi zene a székesegyházban
sárnap, pünkösdi utáni XXIII. vasár-
a délelőtt tíz órákor kezdődő Dóm-nagy-
alatt a székesegyház ének- és zene
Rheinberger Józsefnek F-móll mi-
adja elő. Változó részek Griehsa-
Schiffels, Witt dr., Henneberg műveiből

FOG

huzás, tömés
koronák 22 karátos aranyból
goldin koronák, fehér fogak

Garantált elsőrendű munkát
50 százalék árenged-
ménnyel készíti

DEUTSCH MUSSA
diplomált dentista
III., Bulv. Carol (volt Hunyadi-u.) 10

* A MENTŐSORSJEGYEK FŐNYEREMÉNYE semmi szín alatt nem maradhat a Társulatnak, mert ha a főnyereményt a Társulat keze között visszamaradt valamelyik sorsjegy nyerné is meg, azonnal egy másik számot húznak úgy, hogy a főnyereményt föltétlenül az eladott sorsjegyek valamelyike fogja megnyerni.

— Feljajdulnak a rokkantak. Bukarestben tegnap délelőtt a Mar-n-a-teremben kétezer rokkant tartott gyűlést. A felszólalók sorra kifejtették a rokkantak sérelmeit és követelték, hogy a kormány tegyen meg érdekükben minden szükséges lépést. Végül határozati javaslatot fogadtak el és kimondták, hogy a kormány elé memorandumot terjesztjenek.

— Mindennapos székszorulás, vastagbélhurut, felfúvódás, oldalfájás, légzési zavar, szívdobogás, fejfájás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a bélműködést rendbehozza és megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől.

Olecsó tűzifa

mindennemű, — vagonfételben és kicsinyben, — valamint **köszén, faszén, koksz és brikett** szintén legjutányosabban szerezhető be **Steiner Sándor** tüzelőanyagkereskedésében **Timişoara-Józsefváros, Hunyadi-ut 50** Telefon 10-12

A tűzifa kedvezményes vasúti szállítása. November 15-én jár le a tűzifa szállítása részére az államvasut által adott kedvezményes díjtétel. A fatermelő és fakereskedők ezért fokozottabb mértékben igyekeztek azokat a famennyiségeket, amelyeket a különböző erdőkben vásároltak, a városba szállítani. A temesvári kerületi vasutigazgatóság a fának gyorsabb és tömegesebb szállítása érdekében a magyar államvasutaktól olcsón kölcsöníj fejében nyolcszáz tehervagont bérelt. Ezek közül négyszázat temesvári, másik négyszázat pedig nagyváradi és aradi cégeknek bocsátottak rendelkezésre. A szállításra alkalmas vagonoknak ilyen szaporítása lehetővé teszi, hogy november 15-ig még nagy mennyiségű tűzifa érkezék a kedvezményes szállítási díjtételek mellett Temesvárra.

Csatáry nőidivatszalon

30%-kal leszállította

az árakat

Belváros, Széchenyi-utca 4.

— Elverték két tolvaj cigányasszonyt. Bóc Mária és Muntean Teréz mehalai cigányasszonyok behatoltak a Gyár város, Kertész-utca 3. szám alatt lakó Spetca János udvarába, honnan baromfi akartak lopni. A tolvajokat a ház nép észrevette és a szomszédok segítségével irgalmatlanul elverte. Rendőr mentette ki a cigányasszonyokat veszedelmes helyzetükből.

Korber férfi kalapok,

amelyek az Árumintavásáron feltűntek, eredeti gyári áron kaphatók nagy választékban

Costum Elegá

(ezelőtt Faber) férfiruházletében Józsefváros, Kossuth L-u. 25

— Gépkocsi elütött egy biciklista diákot. Közlekedési baleset történt a józsefvárosi Hunyadi-uton. Barban Simont, a Diaconovici Loga gimnázium 15 éves tanulója kerékpárjával elütötte az 1766. számú gépkocsi, melyet Grigore János soffőr vezetett. Barban csak kisebb horzsolásokat szenvedett. A rendőrség a soffőr ellen megindítja az eljárást.

Sport

A Ripensia és a Kinizsi nemzeti bajnokit játszanak, a TMTE-Rapid és az Electrica-Banatul kerületi bajnoki mérkőzésen szerepelnek

Temesvári és aradi csapatok találkozása lesz a mai sportprogram egyik érdekessége. Mint már megírtuk, a Ripensia együttese Aradra megy és ott utolsó bajnoki mérkőzését játsza a Gloria CFR csapatával. A nemzeti bajnoki mérkőzés igen kemény összecsapást ígér, mert az erősen feljavult aradi csapat mindent elkövet majd, hogy megállja helyét. Bíró Radulescu Costel. A második nemzeti bajnoki mérkőzés Temesvárott lesz és itt az AMTE kerül szembe a Kinizsivel. Az aradi munkáscsapat első helyen áll és a Kinizsire nehéz feladat vár. A mérkőzés az Electrica-pályán lesz délután félhárom órakor és a bíró Balogh Nagyvárad.

A nemzeti bajnokság további mérkőzései: Juventus—NAC Bukarestben, Universitatea—Brasovia Kolozsvárott, Crisana CFR Nagyváradon, Mures—Unirea-Tricolor Marosvásárhelyen, Tri-

color—Venus Ploestiben és Soimi—Romania Nagyszébenben.

A kerületi bajnoki

mérkőzések is változatos fordulókat ígérnek. A TMTE a Rapid ellen játszik délután három órakor a TMTE-pályán. A meccs bírója Murgu. Bajnoki mérkőzés lesz a Banatul-pályán is, ahol ugyancsak három órai kezdettel az Electrica és a Banatul találkoznak. Ez a mérkőzés is nyílt és egyenlő esélyekkel indulnak a csapatok. Bíró Bogna József.

A Román Kupa

temesvári mérkőzései iránt is élénk az érdeklődés és ma két mérkőzés nyer elintézt. Az Ilsa—UDR meccs délelőtt tizenegy órakor lesz az Ilsa-pályán. Resican a mérkőzés ugyanis eldöntetlenül végződött és ezért kell megismételni. Bíró Darázs, Arad. A másik kupamérkőzés az Electrica-pályán délelőtt tizenegy órakor kezdődik a TAC és az Unirea csapatai között.

Ifjúsági bajnokságok

Banatul—Electrica Banatul-pálya, délelőtt 10 óra; TMTE—TAC, TMTE-pálya, délelőtt fél 11 óra; Fratelia—Ilsa, Fratelian délelőtt fél 11 óra; Rapid—Kinizsi, Rapid-pálya, délután 3 óra; Patria—Hajduk, Patria-pálya, délelőtt fél 11 óra; CFR—IOGT, CFR-pálya délelőtt 10 óra; Dacia—Vultur, Dacia-pálya délután fél 2 óra; Venus—Unirea, Unirea-pálya délelőtt fél 11 óra; Freidorf—Kadima, Freidorfon, délután fél 2 óra és Fortuna—Törekvés Vultur-pályán, délután 3 óra.

A Löbl-kupa

A Löbl-kupában vasárnap a következő meccsek lesznek: Vultur—Rapid Vultur-pálya, délelőtt fél 11 óra, bíró Daju; Electrica—TMTE Electrica-pálya, délelőtt 9 óra, bíró Barna; Kinizsi—Kadima Electrica-pálya délután 1 óra, bíró Gabirel; TAC—CFR, Rapid-pálya délelőtt fél 11 óra, bíró Albota.

Österreicher pék

házhöz szállít naponta többször friss kenyeret, süteményt, jourkenyeret, tortát, alkalmi megrendeléseket etc. Forduljon a lakásához legközelebb eső fióküzletéhez vagy hívja fel telefonon 22-04-et, — ahová az esetleges panaszok és reklamációk is intézendők.

* Orvosi hír. Dr. Fritz Klingler bel-, ideg- és rheumatológus rendel 8—11 és 3—6, Temesvár, Belváros, Milánó-utca (a mentők és Parkszaletorium-utcájában).

Teljesen felfrissített, a legkényesebb izlést kielégítő raktár. Gyönyörű szőnyegek, műtárgyak, bronz, porcelán és márványban. Francia bronzveretes vitrin. Sarok, kicsi és nagy vitrin. Zenélő-, fali- és állóórák, gyönyörű garnitúrák és még sok egyéb.

FISCHHOFF Belváros, Korvin Mátás-utca 6.

Lonovics-utca folytatása Dóm-téren keresztül. Tel.: 18-09

Rádió

Vasárnap, november 12: Bukarest. Istentisztelet. 11.45: Egyházi zene. 1. mofonzene. 1: Gramofonzene. 5: Zenei hangverseny. 8: Hangverseny. 9: Hangverseny. 9.20: Zenekari hangverseny. 10.15: Hangverseny. Budapest. 11: Istentisztelet az Egyetemi templomból. 12: Evangelikus istentisztelet. 1.25: Beszédek. 2: Zenekari hangverseny. mofonzene. 4: Előadás. 4.45: Hár. 5.30: Közművelődési előadás. 6: zene. 7: Előadás. 7.30: Énekhangverseny. 8.30: Vidám előadás. 9.20: Szimfonia. 11.30: Jazz-band. Bécs. 9: Gramofon. Mise. 1.20: Énekhangverseny. Hangverseny. 4.30: Vonósnyegyes. 5: zenekari hangverseny. 7.30: Énekhangverseny. 10.30: Opera előadás. Belgrád. Szimfonikus hangverseny. 1.40: N. 5.30: Énekhangverseny. 6: Táncc. 8.50: Tarka-est. 11.15: Gramofonzen. lin. 8: Hangverseny és választási ere. 11: Közvetítés és választások ere. Breslau. 7.30: Szórakoztató zene. Hangjáték. 7.40 Táncc. 8: Közvetítés. furt. 11.10: Stuttgart. 11.30: Berlin. nigswusterhausen közvetítés. Hamb. Szórakoztató zene. 11: Közvetítés. berg. 7.35: Könnyű zene. 5: Rendő. kari hangverseny. 7: Dales. 7.30: fonriport. 8: Közvetítés és választ. mények. Königs wusterhausen. 9: M. riport. 10.10: Reggeli ünnep. 1.05: D. 3: Riport a választásokról. 5.05: Fuv. 6.05: Vidám hangverseny. 7.05: F. tréfák. 7.30-tól közvetítések. Lipce. Hangverseny. 5: Délutáni zene. 7: Z. hangverseny. Milánó. 5: Gramofon. Könnyű zene. 8.15: Gramofonzene. Operett előadás. München. 5: Hang. 6: Közvetítés. 7.05: Sven Hedinn. Hangverseny. 8: Berlin közvetítés. 6.15: Hegedűhangverseny. 9.45: H. seny. Strassburg. 5: Bach hangvers. Kamarazene. 8.30: Könnyű zene. 10. zászi-est. Varsó. 1.15: Hangverseny. Gramofonzene. 4.20: Magyar zene. Hangverseny. 7.40: Dales. 9.05: zene.

Hétfő, november 13: Bukarest. 1. mofonzene. 3: Könnyű zene. 6: Z. hangverseny. 7: Hangverseny. 9: V. gy. 9.30: Dales. 10.15: Zongora hang. Budapest. 7.45: Torna és gra. zene. 11: Felolvasás. 1.05: Hang. 2.30: Cigányzene. 4.30: Diákfórá. szonyok tanácsadója. 6: Zenekari hang. zene. 7.40: Hegedűhangverseny. 8.15: adás. 8.45: Gramofonzene. 9.30: E. zenével. Bécs. 3: Gramofonzene. 5: fonzene. 5.35: Utcai zene a régi B. 6.35: Dales. 9.30: Bolgár-est. 10.45: zene. Belgrád. Zenekari hangverseny. Hangverseny. 8.30: Dalok. 9: Hang. 9.30: Gramofonzene. Berlin. 9.05: E. 10: Kamarazene. 11: Könnyű zene. B. 7.35: Szórakoztató zene. 5: Hang. 9: Filharmonikusok hangversenye. Ausztriáról. Frankfurt. 9.50: Ha. seny. Hamburg. 8: Lipce közvetítés. Gordónka hangverseny. 9.15: Ha. seny. Königs wusterhausen. 7.30: Ha. seny. 1: Gramofonzene. 5: Szórak. zene. 6.25: Hangverseny. 9.30: Kle. hangverseny. Lipce. 7.35: Hang. 6.50: Cigányzene. 8: Előadás zené. Táncczene. 11: Hangverseny. Milánó. Balalajka hangverseny. 8.40: Gra. zene. 10.45: Kamarazene. München. Szórakoztató zene. 7.05: Hangkép. Varászhóhoz zenével. Róma. 6.30: nyegyes. 9: Dales. 9.45: Hang. 10.15: Könnyű zene. Stockholm. 8.30: verseny. 11: Szórakoztató zene. S. 7.20: Hangverseny. 8: Lipce kö. Frankfurt köv. Varsó. 1.05: Svájci. 4.55 Klarinétzene. 7: Zongora ha. seny. 8.25: Lengyel népzene. 8.50: Op. előadás. Zágráb. 6: Hangverseny. Haendel zene. 10.30: Táncczene.

